جهان‌نما

وزیر امور خارجه آمریکا؛

اجازه هسته‌ای شدن سعودی را نمی‌دهیم

وزیر خارجه آمریکا در گفت‌وگویی تأکید کرد که واشنگتن به‌رغم همکاری‌های گسترده با ریاض در زمینه انرژی هسته‌ای اجازه نخواهد داد که عربستان سعودی به قدرت هسته‌ای تبدیل شود.

مایک پامپئو در گفت‌وگو با شبکه سی‌بی‌اس درباره توافق محرمانه اخیر واشنگتن با عربستان سعودی در زمینه انرژی هسته‌ای اظهار نظر کرد و گفت: ما اجازه نخواهیم داد که عربستان سعودی به قدرت هسته‌ای تبدیل شود.

مجری این شبکه آمریکایی به وزیر خارجه کشورش گفت: می‌خواهم سؤالی درباره عربستان سعودی بپرسم. ۶ ماه از کشتن جمال خاشقجی ستون‌نویس واشنگتن پست گذشته است. این هفته اولین تصاویر از ریاض و آنچه اولین راکتور هسته‌ای عربستان سعودی است، منتشر شد، راکتوری که کار احداثش تقریباً تمام شده است. آیا ایالات متحده قرار است به عربستان سعودی اجازه دهد که به یک قدرت هسته‌ای تبدیل شود؟

وزیر خارجه آمریکا پاسخ داد: ما در این دولت (دولت ترامپ) درباره این موضوع دو سال است که در حال کار کردن هستیم. من نمی‌توانم به شما بگویم که مذاکرات در حال حاضر به کجا رسیده چرا که این موضوع همچنان در حال پیگیری است.

پامپئو در ادامه پاسخگویی به این سؤال، بدون اشاره به اذعان مکرر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران و ادامه پایبندی این کشور به برجام به‌رغم خروج غیرقانونی آمریکا از این توافق بین‌المللی، مدعی شد که برجام مسیر ایران را به سمت سلاح‌های هسته‌ای هموار می‌کرد.

وزیر خارجه آمریکا مدعی شد: البته اشتباه نکنید، ما فقط خواستار این بودیم که دولت قبلی (باراک اوباما) تهدید (برنامه هسته‌ای) جمهوری اسلامی ایران را جدی می‌گرفت، آن‌ها توافقی کردند که ایران را در مسیر سلاح‌های هسته‌ای قرار می‌دهد. مجری سی‌بی‌اس سؤال کرد: خوب با این توصیفات، آیا اکنون اینکه عربستان سعودی قدرت هسته‌ای داشته باشد، موضوعی مورد تأیید شماست؟

پامپئو در جواب گفت: ما اجازه نخواهیم داد که چنین چیزی اتفاق بیفتد (عربستان سعودی قدرت هسته‌ای داشته باشد)، ما در هیچ کجای جهان اجازه این کار را نخواهیم داد. رئیس جمهور (ترامپ) تهدید گسترش (سلاح هسته‌ای) را درک می‌کند. ما هرگز یک چک ۱۵۰ میلیون دلاری برای سعودی‌ها نخواهیم نوشت و هرگز به آن‌ها ظرفیتی که در زمینه سلاح‌های هسته‌ای تهدیدی برای اسرائیل و آمریکا باشد، نخواهیم داد.

اظهارات وزیر خارجه آمریکا در حالی مطرح شده که هشتم فروردین ماه خبرگزاری رویترز گزارش داد بر اساس سندی که رؤیت کرده، ریک پری، وزیر انرژی آمریکا شش مجوز محرمانه به شرکت‌های آمریکایی برای فروش فناوری هسته‌ای و کمک به عربستان سعودی در این زمینه را تأیید کرده است.

پانزدهم فروردین هم روزنامه گاردین با استناد به تصاویر ماهواره‌ای تازه منتشر شده، نوشت که ساخت اولین رآکتور اتمی عربستان سعودی تا چند ماه آینده به پایان می‌رسد، آن هم در حالی که ریاض هنوز برای پذیرش مفاد پادمان‌های حفاظتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام آمادگی نکرده است.

این رآکتور اتمی در شهرک دانش و فناوری ملک عبدالعزیز در حومه ریاض واقع شده و به گفته رابرت کلی، مدیر پیشین بازرسی‌های هسته‌ای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، یک رآکتور کوچک تحقیقاتی ۳۰ کیلوواتی است که فاصله چندانی تا تکمیل شدن ندارد. پس از افشای اینکه وزیر انرژی آمریکا مجوز فروش فناوری هسته‌ای به عربستان سعودی را صادر کرده، سناتورهای آمریکایی دولت این کشور را برای انتشار جزئیات این توافق تحت‌فشار قرار داده‌اند.

سناتورهای جمهوری‌خواه و دموکرات در نامه‌ای خطاب به وزیر انرژی آمریکا، افشای جزئیات صدور مجوز برای شرکت‌ها به منظور فروش فناوری انرژی هسته‌ای به عربستان سعودی را درخواست کردند. باب مننذز، سناتور دموکرات و مارکو روبیو سناتور جمهوری‌خواه در این نامه اعلام کردند که عربستان سعودی در بسیاری از اقدامات و اظهار نظرات بسیار مشکل‌آفرین دخیل بوده است و این زنگ خطر را در کنگره به صدا درآورده است.

بررسی انتخابات آتی رژیم صهیونیستی از منظر اقتصادی

نخست‌وزیر فرمانده اقتصاد می‌شود

سیدمحمد میرزامحمدزاده

از سال ۱۹۸۴ تاکنون، تمام تمرکز انتخابات اسرائیل معطوف به مسئله امنیت بوده است؛ این موضوع در انتخابات روز سه‌شنبه (۲۰ فروردین ۹۸) نیز تغییری نداشته و مردم با چشم‌داشت به این مهم به پای صندوق‌های رأی می‌روند تا نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی را برگزینند؛ اما حالا اقتصاد نیز به یکی از فاکتورهای مؤثر برای رأی‌دهندگان تبدیل شده است.

پایگاه تحلیلی - اقتصادی سی‌ان‌بی‌سی آمریکا در مطلبی به بررسی زوایای اقتصادی انتخابات پیش‌روی اسرائیل پرداخت و نوشت: تا به امروز شاخص فناوری اسرائیل یکی از بهترین‌ها در جهان بوده است. یکی از شرکت‌هایی که این موفقیت را برای آن‌ها رقم زده، شرکت فناوری بلواستار ای‌اف‌تی است که شاخص آن در سال جاری ۲۰ درصد رشد داشته و حتی از برترین سهام فناوری ایالات متحده نیز پیشی گرفته است.

استیون شونفلد، بنیانگذار بلواستار و مدیر ارشد سرمایه‌گذاری این شرکت گفت: تجارت جهانی اسرائیل در دوران نخست‌وزیر نتانیاهو بسیار توسعه یافته و از اروپا و آمریکای شمالی پیشی گرفته است. به‌ویژه این رژیم مسیر تجارت با آفریقا و هندوستان را هموار کرده و صادرات رونق گرفته است. هفته گذشته ژائر بولسونارو، رئیس جمهور جدید برزیل در بازدید از اورشلیم (قدس)، برای ایجاد یک اتاق بازرگانی در این منطقه تصمیم گرفت. مدیران انرژی اسرائیل نیز پیشرفت‌هایی در ساخت خط لوله‌ای داشته‌اند که امید دارند، گاز طبیعی تازه اکتشاف شده در دریای مدیترانه را از مسیر قبرس و یونان به اروپا برسانند.

دسترسی به بازار جهانی برای اسرائیل بسیار حیاتی است، چرا که این رژیم هیچ تجارتی با همسایه‌های خود یعنی سوریه و لبنان در مرز شمالی ندارد و تنها مراودات اندکی با اردن و مصر دارد؛ این در حالی است که توافقات صلح را با این دو کشور به امضا رسانده است.

نتانیاهو و پیشرفت اقتصادی

نتانیاهو از سال ۲۰۰۹ نخست‌وزیر رژیم بوده است. از آن زمان به بعد، تولید ناخالص ملی ۷۰ درصد رشد داشته و این در حالی است که تراز تجاری با کشورهای همسایه هم‌جوار همچنان پایین بوده است.

او سیاست‌های اقتصادی‌اش و یا آن‌طور که خود در مورد بنی گانتس، رقیبش می‌گوید، عدم تجربه رقیب را نقطه محوری کارزار انتخاباتی معرفی کرده است.

از دو سناریوی محتمل انتخابات روز سه‌شنبه، برد حزب لیکود نتانیاهو و کسب بیشترین کرسی‌ها در مجلس رژیم صهیونیستی موسوم به کنست برجسته‌تر است.

دومین سناریوی ملموس ایجاد یک حزب جدید است؛ حزبی که نام آن آبی و سفید ترجمه می‌شود. این حزب تلاش دارد بیشتر رأی‌دهندگان را به خود جلب کند؛ حزبی که از سوی گانتس، ژنرال ارشد سابق ارتش اسرائیل رهبری می‌شود؛ ژنرالی که خود زمانی رئیس ستاد ارتش نتانیاهو بوده است؛ این حزب امیدوار است از اتهامات فساد مطرح شده در مورد نتانیاهو در انتخابات امتیاز بگیرد.

آنچه تاکنون نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد، حزب لیکود (نتانیاهو) ۲۹ کرسی، آبی و سفید ۲۸ کرسی، کار ۱۴ کرسی، اتحادیه احزاب راست هفت کرسی، نهاد دموکرات اسرائیل شش کرسی، راست جدید پنج کرسی، میرتس پنج کرسی، رئام بالاد پنج کرسی و کولانو چهار کرسی را به دست می‌آورند.

نتانیاهو از سال ۲۰۰۹ نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بوده است. از آن زمان به بعد، تولید ناخالص ملی ۷۰ درصد رشد داشته و این در حالی است که تراز تجاری با کشورهای همسایه هم‌جوار همچنان پایین بوده است

در این شرایط هر دو حزب لیکود و آبی و سفید به کمک چندین حزب کوچک‌تر نیاز دارند تا بتوانند ۶۱ کرسی را برای تشکیل دولت ائتلافی به دست آورند و در این شرایط احتمال تزلزل در بازار اقتصادی وجود دارد و این موضوع در صورت کنار رفتن لیکود از قدرت، حداقل در کوتاه‌مدت مسلم است.

سقوط بازار اسرائیل پس از انتخابات

اوری گرینفیلد، کارشناس ارشد اقتصادی و استراتژیست در بزرگ‌ترین شرکت اعتباری اسرائیل در این رابطه گفت: اگر حزب لیکود نتانیاهو انتخابات را به آبی و سفید واگذار کند، تزلزل کوتاه‌مدت یک موضوع نگران کننده است.

با این حال گرینفیلد هرگونه تداوم تأثیر این موضوع را انکار کرد و گفت: از آنجا که بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا هیچ نشانه‌ای از صعود بروز نمی‌دهد و بانک مرکزی جهانی نیز حرکتی ندارد، اینکه بانک اسرائیل حرکتی داشته باشد، بعید به نظر می‌رسد؛ مگر آنکه تورم به نقطه‌ای از نگرانی برسد که آن‌ها را وادار به اقدام کند.

یکی از موضوعاتی که بعد از انتخابات می‌تواند اسرائیل را در بهت فرو برد، بازار مسکنی است که یک‌بار تجربه تورم باورنکردنی را داشته است. با روی کار آمدن موشه کلعون، وزیر اقتصاد پیشین، اصلاحاتی برای این بازار انجام شد که بر اساس آن خریداران جدید خانه از طریق قرعه‌کشی می‌توانستند صاحب امتیازاتی شوند.

این سیاست ظاهراً جواب داد، چرا که خانواده‌های جوانی که خانه نداشتند، به‌جای خرید خانه صبر می‌کردند که در قرعه‌کشی برنده شوند و این کار قیمت‌ها را شکست. قرار نیست کلعون دیگر وزیر اقتصاد باشد و این به معنای آن است که وزیر جدید می‌تواند بازار مسکن را دچار چالش کند که بخشی حیاتی از اقتصاد اسرائیل است.

گرینفیلد می‌گوید که اگر حزب آبی و سفید برنده این انتخابات باشد، قصد دارند پروژه‌های جدیدی را در بخش مسکن کلید بزنند که تمرکز آن بر اجاره‌های بلندمدت به‌جای خرید خانه است، این کار می‌تواند بازار مسکن اسرائیل را دچار چالش کند.

شونفلد بنیانگذار بلواستار با این ایده که بازار مسکن اسرائیل سرمایه‌گذاران را دچار تردید می‌کند، موافق است، اما نگرانی بیشتر او در مورد موضوعی در توسعه اقتصاد اسرائیل است: چین.

اسرائیل از سوی ایالات‌متحده تحت‌فشار است تا روابط خود را با چین محدود کند و اگر نتانیاهو دوباره در انتخابات پیروز شود به اندازه کافی تجربه دارد تا بتواند ایالات‌متحده را به صدور اجازه توسعه اقتصاد کشورش با چین متقاعد کند

وی گفت: اسرائیل از سوی ایالات‌متحده تحت‌فشار است تا روابط خود را با چین محدود کند.

شونفلد گفت: اگر نتانیاهو دوباره در انتخابات پیروز شود به اندازه کافی تجربه دارد تا بتواند ایالات‌متحده را به صدور اجازه توسعه اقتصاد کشورش با چین متقاعد کند. یک نخست‌وزیر جدید باید رویکردی نظاره‌گر پیش از توسعه روابط با کشوری داشته باشد که رقیب اصلی واشنگتن به شمار می‌رود.

بازار کارونگرانی از آینده

موضوع دیگری که در زمان رهبری نتانیاهو دچار تحول شد، بازار مشاغل اسرائیل بود. نیروی کار ارتدوکس افراطی (شاخه یهودیت ارتدوکس) در این دوره بیشترین جذب را در بازار کار در مقایسه با جمعیت اسرائیل داشت و حالا ۵۳ درصد از مردان این جناح در استخدام هستند.

بیشتر مردان جامعه ارتدوکس افراطی رو به رشد اسرائیل در مشاغل حقوق‌بگیری مشارکت ندارند و از حمایت‌های دولتی برخوردار شده‌اند. استخدام زنان ارتدوکس افراطی در این دوران رشد فزاینده‌ای داشته و از ۵۰ درصد به ۸۰ درصد رسیده است.

عرب‌های اسرائیل نیز بهبود شگرفی در بخش مشاغل و مشارکت در فعالیت‌های اسرائیل را تجربه کرده‌اند و ۸۰ درصد نسبت به قبل از این دوره رشد استخدام را مشاهده کردند.

پیش از این دوره، ارتدوکس‌های افراطی و جوامع عرب در اسرائیل مشارکت در مشاغل بسیار محدودی را تجربه می‌کردند.

گزارش

افزایش کشمکش بر سر قدرت در لیبی

فرمانده خودخوانده ارتش داعیه فتح طرابلس را دارد

مریم علامه‌زاده

یک ژنرال قدرتمند لیبیایی که کنترل بخش اعظمی از کشور را در اختیار دارد، قصد دارد ادعای مالکیت پایتخت را عنوان کند و به‌طور بالقوه در حال براندازی دولتی است که سازمان ملل متحد حامی آن است.

به گزارش مجله آمریکایی نیوزویک، سپهبد خلیفه حفتر، فرمانده خودخوانده ارتش ملی لیبی، تنها کمی پس از بازدید آنتونیو گوتروش، دبیر کل سازمان ملل متحد از طرابلس، با انتشار یک فایل صوتی به سربازان خود دستور داد که این شهر را به تسخیر خود درآورند. او در فایل صوتی به سربازانش گفت که زمان پیشروی فرا رسیده است. هر چند که او به آن‌ها گفت این کار را با صلح انجام دهند و به شهروندانی که پرچم سفید در دست دارند، شلیک نکنند.

پس از آنکه حفتر کنترل غریان، شهری در ۵۰ کیلومتری طرابلس را به دست گرفت، بیانیه مشترکی از سوی فرانسه، ایتالیا، امارات متحده عربی، بریتانیا و ایالات متحده آمریکا منتشر شد که عنوان می‌کرد: خودنمایی‌های نظامی و تهدید به اقدامات یک‌جانبه، صرفاً لیبی را دوباره به سمت هرج و مرج سوق می‌دهد. کشوری که از سال ۲۰۱۱ پس از براندازی معمر قذافی ۴۲ ساله به دست نیروهای ائتلاف ناتو، به رهبری آمریکا، دچار جنگ‌های داخلی بوده است.

تا روز جمعه (شانزدهم فروردین ماه) نیروهای ارتش ملی لیبی به حومه شهر طرابلس وارد شده بودند و چند ساعتی نیز اختیار فرودگاه شهر را در دست گرفتند و بعد در شهر العزیزیه در نزدیکی پایتخت مستقر شدند. احمد المیسماری، سخنگوی این ارتش به محض ورود به فرودگاه طرابلس در پیامی عنوان کرد که کنترل فرودگاه به طور کامل به دست ارتش افتاده است و در پیام خود نام عملیات را سیل وقار نام برد.

در جریان یک کنفرانس خبری که روز جمعه برگزار شد میسماری با نقشه‌ها و نمودارهایی این عملیات را تشریح کرد و بر روی برداری که سرتاسر کشور را به هم متصل می‌کرد توضیح داد که این ارتش هزار کیلومتر را پیموده و از مناطقی همچون پایگاه هوایی صحرای الجفرا عبور کرده است و چیزی آن را متوقف نکرده و بعد از این هم متوقف نمی‌کند.

رقیب حفتر که در طرابلس منتظر اوست، فایز السراج، رئیس شورای ریاست جمهوری و نخست‌وزیر دولت توافق ملی است که از سوی سازمان ملل متحد حمایت می‌شود. هر دو نفر پیش‌تر در دولت قذافی فعالیت داشتند؛ سراج وزیر داخلی بود و حفتر افسر ارشد نظامی که بعدتر علیه قذافی به پاخواست و حمایت آمریکا را کسب کرد و بعد پناهنده آمریکا شد و شهروندی این کشور را به دست آورد.

پس از براندازی و بعد از آن اعدام بدون دادگاه قذافی به دست شورشیان در سال ۲۰۱۱، این دو رهبر به عنوان شخصیت‌های موثر در تحولات لیبی حاضر شدند. برتری نظامی حفتر البته به وی کمک کرد تا با جنگ علیه شبه‌نظامیان داعش محبوبیت بسیاری را در بین مردم و گروه‌هایی که قصد داشتند در آینده کشور تأثیر بگذارند به دست آورد.

در همین حال، او متهم به قتل‌های فراقضایی در کارزارهای رعدآسا علیه دشمنان شد.

حفتر که حالا کنترل بخش عظیمی از لیبی را تحت‌نام نخست‌وزیر عبدالله الثانی ساکن در مرکز البیضا و مجلس نمایندگان در طبرق که حامی وی هستند، در دست دارد، همچنین حمایت روسیه را نیز به دنبال دارد. اگرچه آن‌طور که ارتش لیبی چند ماه قبل به مجله نیوزویک گفته است، این حمایت صرفاً تا زمانی است که روسیه سازمان ملل متحد را وادار کند تحریم‌هایی که در زمان قذافی علیه قراردادهای ارتش اعمال کرده بود را لغو کند و از توافق فرانسه برای برگزاری انتخابات در لیبی حمایت کند و قدرت ایالتی مربوط به مداخله ایتالیا در این کشور را بررسی کند.

در حالی که حفتر دیدارهای شخصی با مقامات روسیه در سال‌های گذشته داشته، مسکو از فعالیت‌های اخیر وی حمایت نکرده است. وزیر امور خارجه روسیه روز جمعه در بیانیه‌ای گفت: ما بر این باوریم که تمامی احزاب لیبی باید آرامش خود را حفظ کنند و از خود صبوری نشان دهند. کاملاً مشخص است که سناریوی ارتش می‌تواند وضعیت سخت کنونی در کشور را به زیر بکشد که چنین اقدامی قربانی و ویرانی به دنبال دارد. چنین اقدامی ایجاد یک فرایند سیاسی برای تشکیل دولت ائتلافی که سازمان ملل به دنبال آن است را به تعویق می‌اندازند؛ فرایندی که سازمان ملل قصد دارد از مسیر آن انتخابات عمومی را برای ایجاد ساختارهای دولتی برگزار کند.

در مقابل بسیاری از گروه‌های شبه‌نظامی حامی سراج هستند؛ گروه‌هایی که خود متهم به آدم‌ربایی و اقدامات جنایی به منظور تأثیرگذاری بیشتر در جامعه بی‌قانون لیبی هستند.

دیگر گروه سیاسی تأثیرگذار طرابلس، گروه برجسته اسلام‌گرای موسوم به کنگره ملی عمومی است. گروهی که دولت خودخوانده موسوم به رستگاری را اداره می‌کند و دولت سراج را قبول ندارد. درست در ۲۸ کیلومتری شهر، گروه‌های شبه‌نظامی جلوی پیشروی ارتش ملی لیبی را گرفتند، اقدامی که حاکی از جنگی سخت بر سر پایتخت در آینده نزدیک است.